

ČÍNSKE PÍSMO KSCA002

HODINA 8

Písmo za Qin a Han

AKTIVITA: OPAKOVANIE

- Aké štruktúry znaku existujú, s ohľadom na usporiadanie prvkov v znaku?
- Aký počet z celkového počtu čínskych znakov zastávajú znaky **bežné** a znaky **časté**?
- Čo označuje pojem homografia?
- Čo viete o Dinggongskej črepine?
- Aké sú vlastnosti písma veštedbných nápisov?
- Čo je na obrázku a čo o tom viete?

UČEBNICA 18-29

- *V ktorom storočí sa v Číne usídlili prví misionári?*
- *Čo ste sa dozvedeli o Matteovi Riccim?*
- *Prečo sa v 17. storočí rozmohol v Európe záujem o čínske znaky?*
- *Aká bola základná téza Petra S. Du Ponceau týkajúca sa čínskych znakov? Ako sa stavia k pojmu „ideografický“? Naštudujte si aj jeho ostatné tézy týkajúce sa čínskeho písma*

AKTIVITA: OPAKOVANIE ZNAKY

- Určite počet ťahov v znakoch:

票
后
级
喝

Určte poradie ťahov v znakoch:

哪
坐
快
问题
考

DU:

- Zarad'te nasledujúce znaky do Xu Shenových skupín: 喂, 考, 空, 说, 跟

- Zarad'te nasledujúce znaky do Xu Shenových skupín:

喂-xingsheng, ahoj/hej; 𠂇 odkazuje k významu, 畏 fonetikum (to fear, to dread)

考- xingsheng, determinatív 耂 , fonetikum 丂

空-xingsheng, determinatív 穴 (prázdna jaskyňa), 工 fonetikum

说-xingsheng, determinatív reč 讠 , fonetikum 兑(dui, vymeniť)

跟-xingsheng, determinatív noha/chodidlo 足 , fonetikum 艮 (gen, blunt)

PREMENY ZNAKOV ZA DYNASTIE QIN A HAN

KONTEXT DOBY

- veľké spoločenské a politické zmeny
- Dynastia Qin – zjednotenie územia celej Číny
- práca na štandardizácií vo viacerých oblastiach (právo, váhy a miery, **písmo**, mena..)
- štátna organizácia: cisárstvo- model centralizovaného úradne spravovaného štátu, riadený despotickým vládcom (neskôr prevzaté dynastiou Han)
- Dynastia Han – doba zjednocovania, štandardizácií; znalosť konfuciánskeho kánonu základný predpoklad pre vstup do štátnej správy (ortodoxné cisárske konfuciánstvo zavedené do vzdelávacej sústavy)

2 HLAVNÉ TENDENCIE ČÍNSKEHO PÍSMĀ ZA DYNASTIE QIN A HAN

- na oficiálnej úrovni – usilovná štandardizácia; formálny štýl 正體
- na ostatných úrovniach – prejavovanie vplyvov nového štátneho usporiadania- intenzívnejšie úradné a obchodné styky sa premietajú do rýchlopisných štýlov; vulgárny štýl 俗體- zjednodušovanie znakov, vizuálna rozvliatosť, menšia zreteľnosť (pripodobenie k našej kurzíve)

- Za Qin:

Menšie pečatné písmo – štátne písmo

Úradnícke písmo - písmo z bežného života

- Za Han:

Úradnícke písmo – štandard

Malá pečať – slávnostné dekoratívne písmo

Najbežnejšie médium pre zápis znakov za Han: bambusové úštepky, (na konci 1.st n l prichádza na scénu papier), hodváb (už viac pamiatok než z doby Valčicich štátu), nápisy na kamenných stélach (vztyčované na slávnostných miestach – napr v chrámoch)

MENŠIE/MALÉ PEČATNÉ PÍSMO – MALÁ PEČAŤ 小篆

- pojem pochádza zo slovníku Shuowen jiezi
- zjednotené oficiálne písmo dynastie Qin
- príbeh zjednotenia písma: po r 221 pr nl prvý cisár a jeho ministri snaha o zjednotenie; qinský prvý minister Li Si – vytvorenie a uzákonenie oficiálneho štandardu, podľa predlohy starého formálneho písma z bronzov za dynastie Zhou (no príbeh nie je spoľahlivý – premenlivosť ostávala aj naďalej v určitej miere rysom čínskeho písma; malá pečať používaná už pred rokom 221 pr nl, proces vzniku malej pečate postupný...)
- na neformálnej úrovni k štandardizácii nedošlo nikdy
- za dynastie Han zavedený úrad korektora, osoby v štátnej správe dostávali tresty za odchýlenie sa od písania správnej podoby znakov
- dodnes používané ako archaizujúce dekoratívne písmo (na osobných pečatiach ako podpisové razítka.., v tradične zameraných publikáciách, na kamenných stélach, na tabuliach s menami budov..)

全对称篆字：

书法爱网 (www.shufaai.com) 书法作品欣赏和学习!

部分结构对称篆字：

大篆	日	月	山	水	象	牛	羊
小篆	日	月	山	水	馬	牛	羊

大篆： 𠄎 清 沐 浴

小篆： 𠄎 清 沐 浴

ÚRADNÍCKE PÍSMO 隸書

- Počas dynastie Han oficiálnym písmom
- Prelom medzi znakmi starého typu (古文) a dnešného typu
- Na počiatku slúžilo ako neformálne písmo používané na nižších úrovniach v administratíve (súdy- väčšia rýchlosť písania)
- Jednoduchšie, plynulejšie písanie (než malá pečať), uvoľnenejšie varianty pôsobiace kurzívnym dojmom
- Legenda o vytvorení : pre Prvého cisára z Qin ho vytvoril dvorný hodnostár Cheng Miao (v slovníku Shuowen Jieyi mu je však pripisované autorstvo malej pečate)
- Pravda: vyvíjalo sa postupne už od doby Valčicich statu ako odnož znakov nižšieho spoločenského statusu

5 ZMIEN

- Rozlámánie pôvodne okrúhlych tvarov na série rovných ťahov (vo všeobecnosti kruhy, polkruhy, oblúky zmena na hranaté tvary)- počet ťahov zvýšení, písanie však zjednodušené--- zmenila sa estetika znaku a zastrela sa pôvodná obrázková kvalita písma
- Napriamovanie línií , spájanie predtým samostatných ťahov do jedného, formálne zjednodušenie prvkov znaku – znižovanie počtu ťahov
- Vypúšťanie určitých prvkov (napr keď bola niektorá zložka v znaku zahrnutá viackrát)
- Premennivosť niektorých zložiek znaku v závislosti na ich umiestnení v stavbe znaku (často významové determinatívy, viz príklad rôzne podoby radikálov); pozorovať sa však vďaka zjednodušovaniu dá aj opačný jav – pôvodne niekoľko rôznych ťahových konfigurácií splýva v jeden prvok
- Pôvodne rôzne, no tvarovo podobné zložky splývajú v jednu (hlavne ak bola niektorá z nich príliš zložitá)

吟餘擱筆
聽啼鳥讀
罷推窗數
落花

詩硯齋精製松雪
漢風均筆力雄強
乙未初秋侯吉諒

碧澗生潮朝至暮

先賢朱元晦聯句

青山如畫古猶今

歲在丙戌仲秋呂仁清

a)

火

火	:	𤇀	—	𤇀
火	:	𤇁	—	𤇁
小	:	𤇂	—	赤
灬	:	𤇃	—	然
小	:	𤇄	—	尉
灬	:	𤇅	—	光

月

升	:	𠂔	—	弄
大	:	𠂕	—	奐
六	:	𠂖	—	輿
大	:	𠂗	—	舉
六	:	𠂘	—	丞

𠂙	—	秦	} 夫
𠂚	—	奉	
𠂛	—	奏	
𠂜	—	泰	
𠂝	—	春	

𠂙	—	奕	} 大
𠂚	—	奐	
𠂛	—	樊	
𠂜	—	奠	
𠂝	—	莫	

a)

大 — 大

寢 — 寢

遷 — 遷

無 — 無

雷 — 雷

屈 — 屈

香 — 香

瞞 — 瞞

2 STUPŇE VÝVOJA ÚRADNÍCKEHO PÍSMO

- Postupný vývoj písma
- Qinské úradnícke písmo 秦隸/staré úradnícke písmo 古隸-staršie úradnícke písmo', čiastočne postavené na vzore pečatného písma, pôvodne používané v bežnejšej nižšej spoločnosti
- Hanské úradnícke písmo 漢隸/nové úradnícke písmo 今隸— úplné osamostatnenie, tvaroslovné vyzretie, zmena jeho spoločenského postavenia, záujem a starostlivosť o jeho kaligrafickú reprezentatívnuosť (ustálil sa 1-3. st nl), pravidelnosť a úhl'adnosť, zvláštna modulácia ťahov (chvostík na konci vytvorený odskokom štetca smerom nahor)

ĎALŠÍ VÝVOJ

Konceptné písmo 草書-dotvára sa v 2. polovici 1.storočia pr nl, rýchlopisný variant čínskeho písma, (označované aj ako trávové písmo), používané k zbežnému zápisu konceptov – napr osobných dopisov; základom staršie úradnícke písmo; nedbalý zápis, veľké zjednodušovanie (niekedy je zo znaku nakoniec len 1 rozťahnutý ťah), čo najrýchlejšie pre napísanie --- ťažko čitateľné (nikdy sa preto nestalo úradným písmom, ostalo pri používaní na nižších úrovniach v bežnom živote a aj to len obmedzene, neskôr sa presadilo v umení)

Delí sa na hanské konceptné písmo 章草 a konceptné písmo súčasného typu 今草

konceptné písmo súčasného typu- zformovanie až v ranom stredoveku (3-7. storočie), najvoľnejšie umelecké stvárnenie čínskych znakov

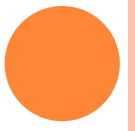
Kurzívne písmo/polokurzívne písmo 行書 (známe aj ako running script/bežiace písmo)– prelom 2. a 3. storočia, využíva sa dodnes v kaligrafii, vzniklo na základe úradníckeho písma, väčšia strohosť, uspôsobené na rýchle písanie, pomerne ľahko čitateľné aj voľným okom

Vzorové písmo 楷書– začiatok 3. storočia vznik, no dozretie v 4.-6. storočí, od 7. storočia prevláda a stáva sa základným duktom čínskeho písma; používané dodnes ako takmer výhradné písmo tlače a oficiálnejších písomností (štandardný počítačový font tiež)

生年
恒苦霜
及时何
但为汝
照等和

傷也之法 孫布 草志
時 一 渾 意 致 之 之
計 之 之 之 之 之 之 之 之
時 之 之 之 之 之 之 之 之

書道

楷書

書道

行書

書道

草書

書道

隸書

書道

篆書

東臨碣石
以觀滄海
水何澹澹
山島竦峙

金無鬱蒸之氣
微風徐動有淒
清之涼信安體
之佳所誠養神

ZNAKY 7MA LEKCIA

- 枝
- 纸
- 真
- 里
- 预
- 第
- 语
- 容
- 易
- 词
- 汉
- 早
- 功
- 始
- 帅
- 酷

DÚ

- Prepíšte znaky z IC lekcia 7
 - Zaradte nasledujúce znaky do Xu Shenových skupín: 笔, 教, 懂, 语, 早, 念
- (pri tých, čo patria do skupiny xingsheng určte aj fonetikum a determinatív)

